ГУЗОРИШИ ҶАНБАҲОИ МЕТОДОЛОГИИ БАРГУЗОРИИ МОНИТОРИНГИ ИҶРОИ СТРАТЕГИЯ ВА БАРНОМАҲОИ РУШД

(оғози силсалаи нави семинарҳои фаъоли дастаҷамъӣ)

7 июли соли 2022

Тавсифи умумии силсалаи нави семинарҳои фаъоли дастаҷамъӣ дар доираи Гурӯҳи кории 13-уми Шӯрои миллии рушд назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (1)

- Асосноккуни:

- Қабули Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи банақшагирии стратегӣ ва дурнамосозии давлатӣ» (25 мая 2022 года) масъулиятро доир ба мониторингу арзёбии иҷрои Стратегия ва Барномаҳои рушдро афзун мегардонад…..

- Дар марҳилаи миёнамуддат силсилаи Стратегия ва Барномаҳои рушд мавриди амал қарор меёбад, ҳамаи соҳаҳо ва минтақаҳо бо барномарезӣ фаро гирифта шуданд ва ин раванд боз инкишоф меёбад…..

- Қоидаҳои гузаронидани мониторинг ва арзёбии амалишавии ҳуҷҷатҳои стратегии сатҳи миллӣ, барномаҳои соҳавӣ ва минтақавии рушд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 декабри соли 2018, № 615 тасдиқ шудаст) бо низому шакли ягонаи пешниҳоди ҳисоботҳои мониторингӣ бояд пайваст бошад….

- Максад - бо такя ба таҷрибаи муосири дохилӣ ва хориҷӣ ташаккули Шакли ягонаи пешниҳоди ҳисоботҳои мониторингии иҷрои Стратегия/ Барномаҳои рушд мебошад

- Раванд - дар назар аст, ки :

- маводи ниҳоӣ натиҷаҳо ва сабакхои андӯхтаро оид ба амалияи мониторинг ва арзёбии стратегияҳои (барномаҳои) миллӣ, соҳавӣ ва минтақавӣ ҷамъбаст менамояд…
- раванди таҳияи маводи ниҳоӣ ба муҳокимахои фаъол бо шахсони масъул/ваколатдори вазоратҳо, ҷалби бевоситаи онҳо дар раванди коркарди таҷрибаи «мавҷуд»-и мониторинг пайваст мешавад…...

Тавсифи умумии силсалаи нави семинарҳои фаъоли дастаҷамъӣ дар доираи Гурӯҳи кории 13-уми Шӯрои миллии рушд назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (2)

- Силсилаи семинарҳо – дар шакли мубоҳисаҳои фаъол пешниҳод карда мешаванд. Бештар ба баррасии масъалахои **амалии** баргузории бевоситаи мониторинг ва арзёбии Стратегия/ Барномахои рушд пайваст мегарданд…

- Дар доираи семинарҳо муаррифию тахлил ва мухокимаи:

  - тачрибаи дохилии Вазоратхои алохида дар ташкил ва гузаронидани мониторингу арзёбии Стратегия/ Барномахо, баёни мушкилот, асосноксозии имкониятҳо ва дурнамои рушди ин раванд;

  - интизорихои Вазорати рушди иктисод ва савдо аз хисоботхои мониторингии Вазоратхои сохави, баёни мушкилот, асосноксозии имкониятҳо ва дурнамои рушди ин раванд;

  - намунахои имконпазири ташкили коркарди иттилоот ва арзёбии раванди ичрои Стратегия ва барномахои рушд таъмин мегардад

- Натичаи хар як семинар - ташаккули назари умуми доир ба:
  - ташкили низоми мониторинг ва арзёбии ичрои Стратегия/ Барномахои рушд,
  - шакли хисоботхои мониторингии ичрои Стратегия/ Барномахои рушд

- Натичанокии семинархо – аз иштироки бевосита ва фаъоли хамаи аъзоёни гурухи кори пайваст аст…..

- ***Дар доираи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи банақшагирии стратегӣ ва дурнамосозии давлатӣ» (25 мая 2022 года):***

- салохияти Шурои милли рушд мушаххас шудаст:

1) ҳамгироии сиёсати иҷтимоию иқтисодӣ барои муттаҳид намудани кӯшишҳои кишвар ва ҷомеаи ҷаҳонӣ ҷиҳати расидан ба ҳадафҳои стратегии кишвар;

2) муҳокимаи **раванди** амалишавии ислоҳоти идораи давлатӣ, соҳаҳои иҷтимоию иқтисодӣ ва пешниҳоди тавсияҳо оид ба **такмили** онҳо;

3) баррасӣ намудани ҳисоботи соҳаҳои алоҳида дар доираи амалишавии ҳуҷҷатҳои **банақшагирии** стратегии кишвар ва ноилшавӣ ба Ҳадафҳои Рушди Устувор;

4) муҳокима ва омода намудани тавсияҳо оид ба тасҳеҳи ҳадафу вазифа ва нишондиҳандаҳои ҳуҷҷатҳои банақшагирии стратегии сатҳи миллӣ;

5) муҳокима ва таҳия намудани тавсияҳо оид ба тасдиқи лоиҳаҳои стратегии рушди кишвар;

6) баррасӣ намудани ҳисобот оид ба раванди амалишавии ҳуҷҷатҳои банақшагирии стратегии сатҳи миллӣ.

-накши низоми мониторинги иҷрои стратегия ва барномаҳои рушд хеле баланд гузошта шудаст - бардоштани самаранокии идоракунии банақшагирии стратегӣ ва беҳтар намудани фаъолият оид ба банақшагирии стратегӣ, сари вақт ошкор намудани инҳироф, тасҳеҳи ҳуҷҷатҳои банақшагирии стратегӣ ва ҳалли мушкилоти ҳангоми амалисозии ҳуҷҷатҳои банақшагирии стратегӣ ошкоргардида

Принсипхои асосии мониторинг ва арзёбиии ичрои Стратегия/ Барномахои рушд (танхо барои хотиррасон намудани хеле мушаххас будани раванди мазкур)

- принсипи мачмуи будани мониторинг ва арзёби, ки танхо бо инъикоси ба таври «механикии» ичрои чорабинихо ё мукоисаи дарачаи ичрои индикаторхо махдуд намегардад

- принсипи истифодаи тахлили микдори ва сифатии натича, ки ба истифодаи мачмуи усулхоро барои арзёби талаб менамояд

- принципи инкишофи доимии низоми мониторинг ва арзёби, ки зарурати доим бехтар намудани низоми ташкил, таъминот ва малакаи баргузории онро дар назар дорад

Чанбахои асосии раванди ташкили мониторинг ва арзёбии ичрои Стратегия/ Барномахои рушд

- Барои арзёбии ноилшавӣ дар самти ҳалли масъалаҳои Стратегия/ Барнома шарҳи мониторинги бештар дар асоси усулҳои зерин омода мегардад:

- омода намудани заминаи иттилоотӣ/чаҳорчӯба барои арзёбӣ ва тавсияҳо дар асоси маълумоти мавҷудаи ҳисоботҳо масъулон;

- ташхиси дараҷаи ноилшавӣ ба ҳадафҳои рушд бо равшанӣ андохтан ба чанбахои калидӣ ва самтҳои амал;

- муҳокимакунӣ ва пурсишҳои анкетавӣ дар доираи фокус –гурӯҳҳо бо иштироки бевоситаи идораҳои давлатӣ вобаста ба маҷмӯи саволҳо барои муайян намудани натиҷаҳо, имкониятҳо ва маҳдудиятҳо;

- муайян кардани самтхои асосии рушди босуръат барои давраи миёнамуҳлати минбаъда.
- Хадафхои Рушди Устувор дар Стратегия ва Барномахо ворид шуданд, аз ин лихоз омодашавии муайян дар арзёбии онхо мухим аст

Ноилшавӣ ба Ҳадафои рушди устувор

- Фаъолиятҳо дар самти вориди вазифаҳои Ҳадафҳои рушди устувор ба барномаю стратегияву барномаҳои соҳавӣ ва минтақавӣ идома дорад. Дар ин раванд, зарурати такмили неру доир ба милликунонии индикаторҳои ҲРУ ва ташкили ҷамъоварию мониторинги онҳо дар марҳилаи миёнамуддат торафт шадидтар мешавад.

- *Инъикоси вазъ аз рӯи меъёрҳои осебпазирӣ (синну сол, ҷои истиқомат, вазъи маъюбӣ, вазъи иҷтимоию иқтисодӣ) таъмин бояд гардад.* Дар ояндаи миёнамуддат таҳияи гузоришҳои таҳлилӣ доир ба дастоварду мушкилотҳои ноилшавӣ ба ҲРУ бояд пешбинӣ гардад.

- *Сатҳи ҳамоҳангсозии маълумотҳои байнисоҳавӣ бояд торафт бештар таъмин гардад.* Низоми ҷамъоварии маълумотҳо аз ҷониби Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва вазоратҳои соҳавӣ бояд бо ҳам мувофиқ буда ба ҳамгироии фаъолият дар ин самт такя намояд.

- Танхо юарои мисол, - афзалиятҳои кишвар дар таъмини шуғли устувор ва коҳиши шуғли ғайрирасмӣ, васеъ намудани имкониятҳои шуғли ҷавонон ва занон(ҲРУ 8) , масъалаҳои коҳиш додани камбизоатӣ ва нобаробарӣ (ҲРУ 1 ва 10), боқӣ мемонанд. Ба бехтар намудани сифати хизматрасонӣ доир ба меҳнат, муҳоҷират ва шуғл диққат бояд афзун гардад.

-

Таъмини сифати мониторинг ва арзёби аз натичанокии дарки вобастагихо ва мохияти мархилахои Тахия ва Ичрои Стратегия/ Барномахои рушд вобаста аст

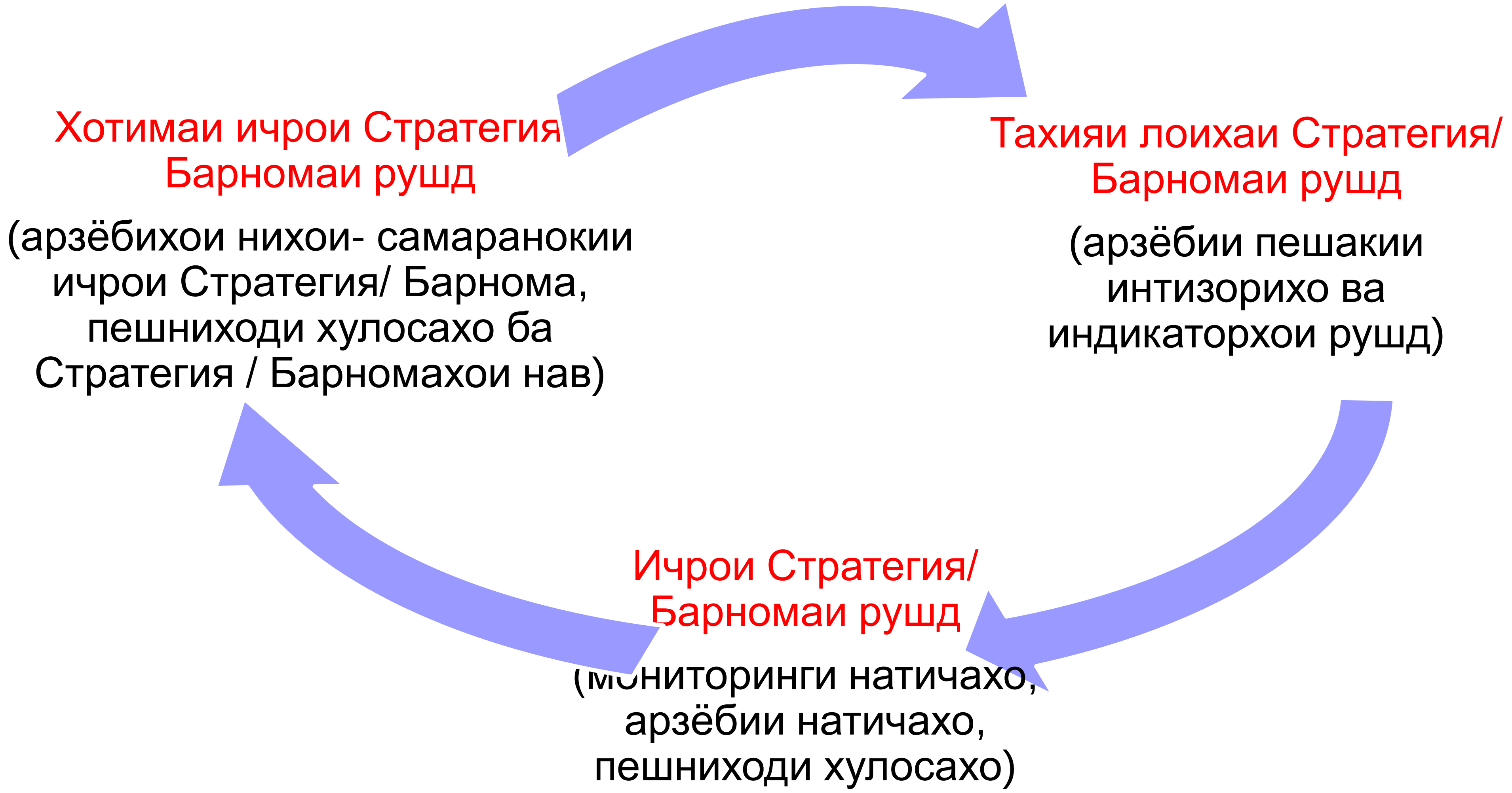

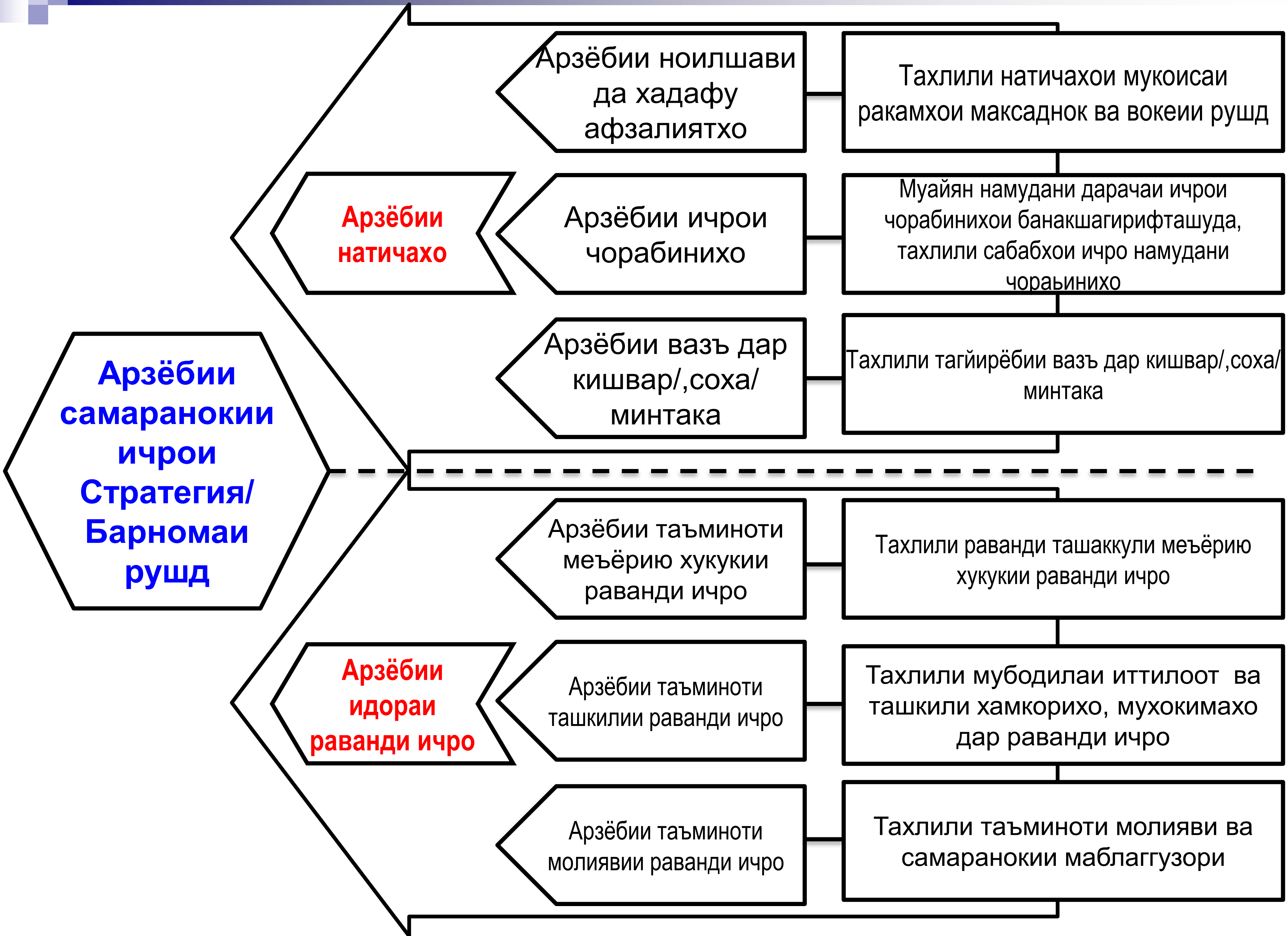
Арзёбии самаранокии ичрои Стратегия/ Барномаи рушд
Арзёбии натичахо
Арзёбии ноилшави да хадафу афзалиятхо
Тахлили натичахои мукоисаи ракамхои максаднок ва вокеии рушд
Арзёбии ичрои чорабинихо
Муайян намудани дарачаи ичрои чорабинихои банакшагирифташуда, тахлили сабабхои ичро намудани чораьинихо
Арзёбии вазъ дар кишвар/,соха/ минтака
Тахлили тагйирёбии вазъ дар кишвар/,соха/ минтака
Арзёбии идораи раванди ичро
Арзёбии таъминоти меъёрию хукукии раванди ичро
Тахлили раванди ташаккули меъёрию хукукии раванди ичро
Арзёбии таъминоти ташкилии раванди ичро
Тахлили мубодилаи иттилоот ва ташкили хамкорихо, мухокимахо дар раванди ичро
Арзёбии таъминоти молиявии раванди ичро
Тахлили таъминоти молияви ва самаранокии маблаггузори

Фаъолиятхо дар самтхои гуногун бо хам пайваст мебошанд, аз ин лихоз дар раванди мониторинг ва арзёби вазъро на танхо бевосита доир ба соха балки каме васеътар баррасии намудан лозим аст. Танхо барои мисол – доир ба шугл

Идоракунии давлатӣ

- самаронокии харочотҳои бучети давлатӣ
- дастачамъии фаъолияти вазорату идораҳо
- ҳамгирoии фаъолият дар сатҳи чумҳурӣ ва дар сатҳи минтақаҳо

Рушди иқтисодиёт

- рушди инфрасохтор (роҳҳо, таъминот бо қувваи барқ ва об)
- самаранокии сармоягузорӣ
- коҳиши иқтисодиёти соявӣ;
- мувофиқати салоҳият ба ҳадафҳои стратегии кишвар

Рушди чамъият

- коҳиши сатҳи камбизоатӣ ва бекорӣ
- коҳиши муҳочирати меҳнатӣ ба хоричи кишвар
- афзоиши фарогирӣ бо таҳсилоти умумӣ ва тиббии муосир

Навовариҳо/ Инноватсия

- коҳиши муҳочирати мутахассисони баландсифат
- афзоиши фарогирӣ бо таҳсилоти касбӣ
- афзоиши дастрасӣ ба интернет ва тавсеаи технологияҳои рақамӣ дар соҳаву бахшҳои иқтисод

Дар раванди мониторинг ва арзёби таъмини тахлили натичахо ва вокуниш ба онхо мухим аст ….

Тахлили индикаторхои рушд дар раванди арзёбии ичрои Стратегия/ Барнома

Арзёбии дарачаи муваффакиятхо ва сатхи осебпазири и вазъият

Арзёбии омилхои таъсиррасон ба натичаи ба дастомада шуда

Асосноксозии чорахои зарури барои ба сатхи каноатбахш овардани натичахоиьа дастомада

Мачмуи чорахои зарури барои таъмини самаранокии баланди ичрои Стратегия/ Барнома

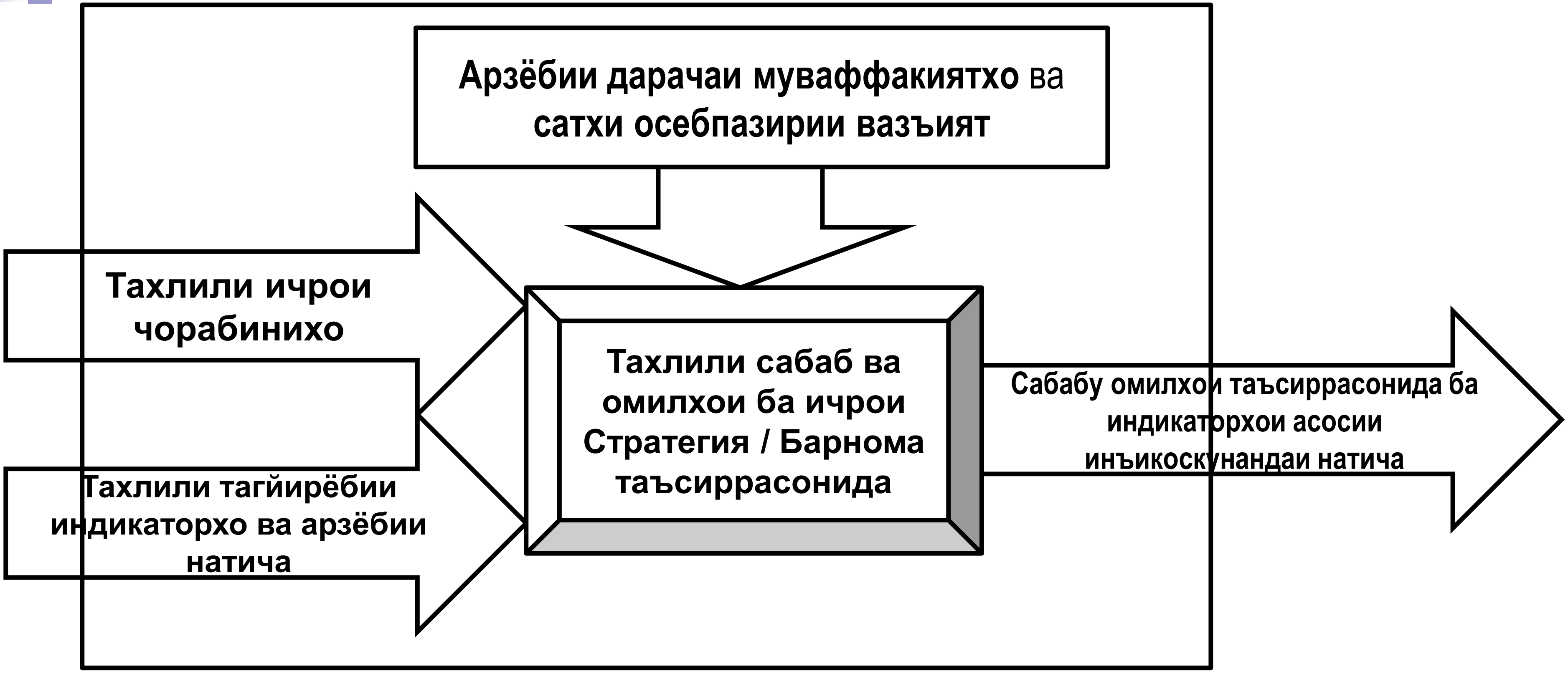

Сабабхои имконпазири душвор будани тахлили натичахо (хамчун мисол)

- ба инобат нагирифтани имкониятхои омори, инфрасохтори, молияви дар раванди тахияи Стратегия/ Барнома
- на чандон фахмо будани тарзи/ тартиби баргузории арзёбихо

Сабабхои имконпазирии ноил нашудан ба натичахои пешбинишаванда, ки бояд арзёби гарданд (барои мисол)

-тагйирёбии вазъ дар хорича;

- таъсири офатхои табии

Арзёбии чорабиниҳои банақшагирифташуда хусусият доранд. Хамаи чрабинихоро шартан метавон ба 5 гурух чудо намуд, ки тахлили ичрои онхо хусусият доранд…..

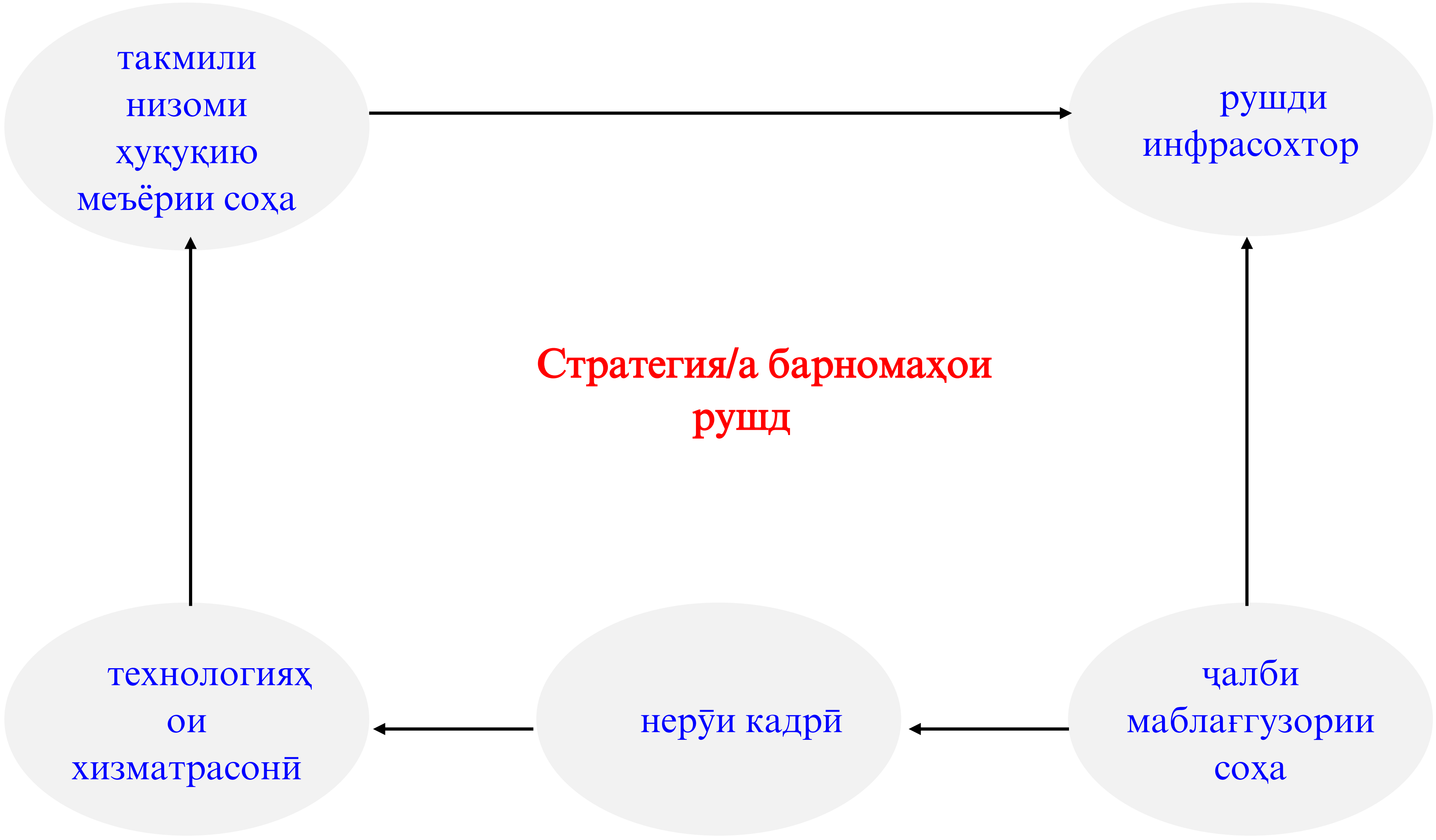

Силсалаи нави семинарҳои фаъоли дастаҷамъӣ дар доираи Гурӯҳи кории 13-уми Шӯрои миллӣ рушд назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

- Дар нихояти силсилаи семинархо - ташаккули шакли ягонаи пешниходи хисоботхои омори бояд таъмин гардад
- Тахлили тачрибаи вазоратхои сохави дар низоми мониторинг бояд арзёби гардад
- Тартиби баргузории тахлилу арзёбихо бо мисолхои вокеи бояд инъикос гардад
- Эхтимол, дастури методии тартиби тахия ва пешниходи хисоботи мониторингии ичрои Стратегия/ Барнома бояд тахия гардад

Нуқтаҳои асосӣ дар шакли ҳисоботи ягонаи арзёбӣ

- Номи барнома
- Шарҳи мухтасари барнома
- Вазифа бояд ичро шавад
- Нишондиҳандаҳо (нишондодҳо / рақамҳои воқеӣ / рақамҳои мақсаднок / муайян кардани дастовард ё нокомӣ)
- Натиҷаҳои арзёбӣ
- ① Натиҷаҳои муайян кардани сатҳи ноил шудан ба вазифа = сатҳ бо истифода аз системаи 5-дараҷа ва асоснокии муайян кардани он муайян карда мешавад
- ② Таҳлили барнома = нуктаҳои мушкилот ва сатҳи таъсири омилҳои беруна
- ③ Инъикоси натиҷаҳо. баҳодиҳӣ дар худи барнома ё инъикоси эҳтимолии онҳо дар таҳияи вазифаи навбатӣ

Ташаккур ……